

NORME METODOLOGICE

de aplicare a Legii nr. 213/2004 privind exercitarea profesiei de psiholog cu drept de liberă practică, înființarea, organizarea și funcționarea Colegiului Psihologilor din România

CAPITOLUL I Dispoziții generale

Art. 1. - Prezentele norme metodologice, denumite în continuare *norme*, reglementează punerea în aplicare a prevederilor Legii nr. 213/2004 privind exercitarea profesiei de psiholog cu drept de liberă practică, înființarea, organizarea și funcționarea Colegiului Psihologilor din România.

Art. 2. - Prin *psiholog cu drept de liberă practică*, denumit în continuare *psiholog* se înțeleg persoanele prevăzute de art. 2 alin (1) din Legea nr. 213/2004 privind exercitarea profesiei de psiholog cu drept de liberă practică, înființarea, organizarea și funcționarea Colegiului Psihologilor din România, denumită în continuare *lege*, care au absolvit o instituție de învățământ superior cu diplomă de licență în psihologie sau asimilată și desfășoară, potrivit atestărilor dobândite, tipurile de activități enumerate la art. 5 din lege.

Art. 3. - Prin *diplomă de licență asimilată*, în sensul art. 2 alin. (2) din lege se înțeleg:

- a) actele emise de instituțiile de învățământ superior care atestă absolvirea, până în anul 1990 inclusiv, a unei facultăți de filosofie, filosofie – istorie sau din domeniul științelor socio-umane, forma de învățământ de lungă durată;
- b) diplomele și diplomele de licență eliberate de o instituție de învățământ superior de lungă durată acreditată, începând cu anul 1991, pentru una din specializările: psihosociologie, psihopedagogie specială și psihologie (în condițiile dublei specializări).

Art. 4. - Pentru a fi atestate ca psiholog persoanele aflate în situația prevăzută la art. 3, lit. a), trebuie să îndeplinească, cumulativ, și condiția desfășurării unor activități prevăzute la art. 5 din lege pe o perioadă de minimum 10 ani, dovedită prin documente legalizate.

Art. 5. - Absolvenții facultăților din domeniul socio-psiho-pedagogie după anul 1991, care la data intrării în vigoare a legii exercitau legal funcția de psiholog, dovedită cu documente legalizate, pot solicita atestatul de liberă practică urmând procedurile specifice de atestare stabilite prin prezentele norme.

Art. 6. - În exercitarea profesiei și în legătură cu aceasta, psihologul este independent profesional și nu poate fi supus nici unei îngrădiri sau presiuni de orice tip, acesta fiind protejat de lege împotriva acestora.

Art. 7. - (1) Prin *independența profesională* a psihologului este garantată exercitarea activităților prevăzute la art. 5 din lege, potrivit competențelor pentru care a fost atestat, fără nici o ingerință în ceea ce privește aplicarea cunoștințelor sale profesionale, cu respectarea Codului deontologic al profesiei de psiholog cu drept de liberă practică și a legilor în vigoare.

(2) Independența profesională în exercitarea actului psihologic conferă, potrivit legii, dreptul de inițiativă și decizie, cu asumarea integrală a răspunderii pentru calitatea acestuia.

Art. 8. - (1) În situația în care tipurile de activități prevăzute la art. 5 din lege, toate sau unele din acestea, sunt desfășurate în echipă răspunderea pentru actele psihologice aparține psihologului coordonator al echipei și psihologului care desfășoară direct actul psihologic.

(2) În situațiile în care coordonatorul echipei nu este psiholog răspunderea pentru actele psihologice revine psihologului care desfășoară direct actul psihologic.

Art. 9. - (1) Psihologul este obligat să păstreze confidențialitatea în legătură cu faptele și informațiile despre care a luat cunoștință în exercitarea atribuțiilor profesionale, fiind interzisă utilizarea în interes personal sau în beneficiul unui terț a informațiilor dobândite în exercitarea actului psihologic.

(2) Rezultatele evaluărilor psihologice pot fi prezentate unei terțe persoane, numai cu acordul persoanei evaluate și cuprind informații relevante în raport cu scopul urmărit, fără a se motiva concluziile, potrivit prevederilor Codului deontologic al profesiei de psiholog cu drept de liberă practică.

(3) În situațiile în care, potrivit legii, psihologul este obligat să dezvăluie aspecte cuprinse în *confidențialitatea actului psihologic*, aceasta nu constituie o abatere.

(4) Confidențialitatea actului psihologic persistă și după încheierea relațiilor profesionale cu beneficiarul.

(5) Psihologul răspunde disciplinar pentru încălcarea confidențialității actului psihologic, potrivit Codului deontologic al profesiei de psiholog cu drept de liberă practică și Codului de procedură disciplinară.

CAPITOLUL II

Dobândirea dreptului de liberă practică

Art. 10. - Obținerea *atestatului de liberă practică*, în oricare dintre formele prevăzute la art. 10 din lege, presupune parcurgerea următoarelor etape, a căror succesiune este obligatorie:

- a) depunerea dosarului la comitetul filialei de care aparține solicitantul, verificarea conținutului și conformității și înaintarea acestuia la Comitetul director;
- b) analizarea dosarului de către comisia aplicativă, potrivit procedurilor specifice fiecărei comisii, reglementate prin prezentele norme;
- c) parcurgerea de către psihologul solicitant a procedurilor specifice fiecărei comisii aplicative;
- d) susținerea de către președintele comisiei aplicative, în cadrul Comitetului director, a propunerii de eliberare/neeliberare a atestatului în domeniul de specializare solicitat;
- e) eliberarea de către Comitetul director a atestatului de psiholog cu drept de liberă practică, în situația în care sunt îndeplinite condițiile prevăzute de lege, de prezentele norme metodologice și de documentele aprobate de Convenția Națională a psihologilor din România.

Art. 11. - Dosarul pentru obținerea atestatului de liberă practică va cuprinde:

- a) cerere tip adresată Comitetului director;
- b) copie după actul de identitate;
- c) copii legalizate după actele de studii și anexele acestora;
- d) certificat de cazier judiciar;
- e) copie după certificatul de căsătorie sau divorț (după caz);
- f) certificat medical eliberat în condițiile legii;
- g) copii legalizate după documente care atestă absolvirea unor stagii, cursuri de specializare și alte forme de perfecționare;
- h) copii legalizate după carnetul de muncă ori contractul individual de muncă, iar pentru psihologii din structurile apărării, ordinii publice și siguranței naționale adeverințe care să ateste vechimea în muncă și în specialitate;
- i) extras din fișa de post (numai pentru obținerea atestatului de liberă practică în condițiile art. 13 lit. b), din prezenta Hotărâre.
- j) curriculum vitae și lista manifestărilor științifice la care a participat, a comunicărilor științifice prezentate, a articolelor și cărților de specialitate publicate;
- k) dovada achitării taxelor necesare acoperirii costurilor atestării profesionale.

Art. 12. – (1) După primirea dosarului și verificarea conformității acestuia, Comitetul filialei îl transmite, în termen de maximum 10 zile lucrătoare de la depunere, la secretariatul Comitetului director.

(2) Prin *conformitate* în sensul alin. (1) se înțelege verificarea existenței în dosar a pieselor prevăzute de art. 11 din prezentele norme metodologice;

(3) Secretariatul Comitetului director înregistrează dosarele și transmite solicitantului data când a fost programat pentru susținerea procedurilor de atestare în fața comisiei aplicative competente.

Art 13. - (1) Atestatul de psiholog cu drept de liberă practică se poate obține în baza:

- a) formării profesionale conform standardelor stabilite prin hotărâre de către Comitetul director;

b) experienței profesionale dovedite.

(2) Comisiile aplicative stabilesc criteriile de accedere în fiecare dintre cele două modalități de obținere a atestatului.

Art 14. - În psihologie sunt recunoscute trei trepte de specializare:

- a) psiholog practicant;
- b) psiholog specialist;
- c) psiholog principal.

Art 15. - (1) Comisia de Psihologie Clinică și Psihoterapie desfășoară proceduri și activități specifice de evaluare în vederea atestării dreptului de liberă practică al psihologilor în următoarele specialități:

- a) *psihologie clinică*;
- b) *consiliere psihologică*;
- c) *psihoterapie*.

(2) Competența în specialitatea psihoterapie poate fi dobândită și de absolvenți ai facultăților de medicină generală (medicii psihiatri), asistență socială, filozofie, pedagogie, teologie cu condiția completării studiilor universitare cu un pachet de discipline de specialitate stabilit prin hotărâre a Comitetului director, precum și formării complementare potrivit cerințelor prezentelor norme.

(3) Psihologul atestat în specialitatea psihoterapie are și toate competențele psihologului atestat în specialitatea consiliere psihologică, pe trepte similare de specializare.

Art 16. - Comisia de psihologia muncii, transporturilor și serviciilor desfășoară proceduri și activități specifice de evaluare în vederea atestării dreptului de liberă practică al psihologilor în următoarele specialități:

- a) *psihologia muncii și organizațională*;
- b) *psihologia transporturilor*;
- c) *psihologia aplicată în servicii*.

Art 17. - Comisia de psihologie educațională, consiliere școlară și vocațională desfășoară proceduri și activități specifice de evaluare în vederea atestării dreptului de liberă practică al psihologilor în următoarele specialități:

- a) *psihologie educațională, consiliere școlară și vocațională*;
- b) *psihopedagogie specială*.

Art 18. - (1) Comisia de psihologie pentru apărare, ordine publică și siguranță națională desfășoară proceduri și activități specifice de evaluare în vederea atestării dreptului de liberă practică al psihologilor în următoarele specialități:

- a) *psihologie aplicată în domeniul securității naționale*;
- b) *psihologie judiciară – evaluarea comportamentului simulat prin tehnica poligraf*.

(2) Competența în specialitatea *Psihologie judiciară – evaluarea comportamentului simulat prin tehnica poligraf* poate fi obținută și de către absolvenții facultăților de drept cu condiția completării studiilor universitare cu un pachet de discipline de specialitate stabilit prin hotărâre a Comitetului director, precum și formării complementare potrivit cerințelor prezentelor norme.

(3) Psihologul atestat în specialitatea psihologie aplicată în domeniul securității naționale are și toate competențele psihologului atestat în specialitatea psihologia muncii și organizațională, pe trepte similare de specializare.

Art 19. - Competențele psihologilor pe treptele de specializare prevăzute la art. 14 și pentru fiecare specialitate se stabilesc prin hotărâre a Comitetului director la propunerea fiecărei Comisii aplicative.

Art 20. - Competențele psihologilor se obțin prin programe universitare la nivel de Licență, Master sau Doctorat și prin programe de formare complementară organizate în condițiile stabilite prin prezentele norme.

Art 21. - În vederea obținerii atestatului de psiholog în fiecare treaptă de specializare candidatul va prezenta Comitetului filialei un dosar care va conține piesele prevăzute la art. 11.

Art 22. - Condițiile de obținere a atestatului de liberă practică prin cele două modalități prevăzute de art. 13, alin. 1 se stabilesc la propunerea fiecărei comisii aplicative prin hotărâre a Comitetului director.

Art 23. - Trecerea psihologilor în trepte de specializare superioare se poate realiza la solicitare după minimum 5 ani de profesare dacă sunt îndeplinite și celelalte condiții de formare profesională stabilite de către fiecare Comisie aplicativă.

Art 24. - Obținerea atestatului de liberă practică prin procedurile specifice Comisiei de psihologie pentru apărare, ordine publică și siguranță națională este obligatorie pentru:

- a) psihologii care desfășoară unele sau toate activitățile prevăzute la art. 5 din lege în ministerele și instituțiile cu atribuții în domeniul apărării, ordinii publice și siguranței naționale;
- b) psihologii care, în condițiile legii, avizează psihologic persoanele care solicită permis de armă;
- c) persoanele care desfășoară activități de evaluare a comportamentului simulat prin tehnica poligraf.

Art 25. - Membrii Comisiei de psihologie pentru apărare, ordine publică și siguranță națională trebuie să dețină autorizație de acces la informații clasificate de nivel strict secret, eliberată de organele în drept, potrivit legii.

Art 26. - Controlul profesional, metodologic și deontologic pentru psihologii care își desfășoară activitatea în instituțiile din domeniul siguranței naționale se realizează numai de către membrii comisiei aplicative de specialitate.

Art 27. - (1) Comisia aplicativă competentă analizează documentele din dosarul de atestare și decide admiterea dosarului în baza îndeplinirii condițiilor de studii, respectiv a disciplinelor obligatorii prevăzute în procedurile specifice fiecăreia.

(2) În cazul neîndeplinirii condițiilor prevăzute la alin. (1), președintele comisiei propune Comitetului director neeliberarea atestatului solicitat.

Art 28. - Comitetul director, după parcurgerea etapelor obligatorii prevăzute în prezentele norme, după caz, eliberează solicitantului, în termen de 30 de zile de la data înregistrării dosarului la secretariatul Comitetului director, atestatul de liberă practică sau adresa de comunicare a respingerii acordării atestatului.

Art 29. - Persoanele nemulțumite de rezultatul atestării pot depune la secretariatul Comitetului director o contestație în termen de 10 de zile de la data comunicării.

Art 30. - În termen de 30 de zile de la data înregistrării, Conducerea operativă a Colegiului va analiza contestația depusă și prin grija secretariatului va comunica modul de soluționare a acesteia.

Art 31. - După eliberarea atestatului, secretariatul Comitetului director va asigura înscrierea psihologului în Registrul unic al psihologilor cu drept de liberă practică și alocarea codului personal.

Art 32. - Parafa profesională individuală va cuprinde în mod obligatoriu următoarele elemente:

- a) numele și prenumele psihologului;
- b) codul personal, format din 5 cifre, alocat în ordinea înscrierii în Registrul unic al psihologilor din România, partea I, cod ce nu va mai putea fi realocat;
- c) treapta de specializare;
- d) domeniul de specializare potrivit atestatului.

Art 33. - Atestatele de liberă practică emise sunt în regim individual și se trec în Registrul unic al psihologilor cu drept de liberă practică din România, partea I.

Art 34. - (1) Dosarul persoanei atestate se arhivează la secretariatul Comitetului director, potrivit prevederilor legale.

(2) Dosarele persoanelor cărora nu li s-a acordat atestatul se restituie acestora, iar pentru o nouă solicitare de atestare psihologul va relua procedurile stabilite de prezentele norme.

(3) Pentru obținerea atestatului în altă specialitate sau în altă treaptă de specializare dosarul prevăzut la alin. (1) se completează numai cu actele și documentele necesare.

Art 35. - Persoanele prevăzute la art. 8 alin. (2) și (3) din lege, , beneficiază de recunoașterea documentelor de calificare profesională în conformitate cu Legea 200/2004. Dobândirea dreptului de liberă practică, pentru cei care se stabilesc în România, se face în conformitate cu procedura aplicabilă psihologilor români, potrivit prezentelor norme. Autoritatea de recunoaștere a calificării profesionale obținute în UE și SEE pentru cetățenii statelor membre este Colegiul Psihologilor din România.

Art 36. - (1) Persoanele prevăzute la art. 8 alin. (3) din lege sunt exceptate de la procedura autorizării reglementată prin prezentele norme, precum și de la obligativitatea înscrierii în Registrul unic al psihologilor cu drept de liberă practică din România sau de la plata unor taxe administrative.

(2) Persoanele prevăzute la alin. (1) au obligația de a face o declarație, autentificată de un notar public, referitoare la serviciile psihologice pe care le vor presta pe teritoriul României precum și la perioada prestării acestor servicii , pe care o va depune la Comitetul Director.

(3) Documentele prevăzute la alin. (2) vor fi însoțite de copii legalizate, traduse în limba română, ale documentelor care atestă competențele profesionale, în domeniul psihologiei, eliberate în țara de origine.

(4) În urma analizării dosarului cu documentele prevăzute la alin. (2) și (3) de către conducerea operativă a Colegiului Psihologilor din România, potrivit art. 40 din lege, Președintele acestuia va elibera autorizația provizorie de prestare a serviciilor psihologice pentru perioada și activitățile solicitate prin cerere.

(5) Pentru persoanele prevăzute la art.2, lit.c) din Lege, autoritatea de recunoaștere a studiilor efectuate și a documentelor de calificare în profesia de psiholog este Ministerul Educației și Cercetării.

Art. 37. - Potrivit art. 38 din lege comisiile aplicative elaborează norme și proceduri de control și supervizare profesională în domeniile proprii aprobate de către Consiliul Colegiului.

Art. 38. - (1) Supervizarea profesională este activitatea formativă specifică profesiei de psiholog prin care se asigură managementul calității actului psihologic.

(2) Comitetul director, prin Comisiile aplicative, stabilește procedurile de supervizare și de formare a psihologilor cu drept de supervizare.

(3) Psihologii principali pot superviza psihologii specialiști și psihologii practicanți, iar psihologii specialiști pot superviza psihologii practicanți conform procedurilor stabilite de către fiecare Comisie aplicativă.

(4) Pentru a putea desfășura activități de supervizare profesională psihologul care solicită atestarea potrivit art. 10, lit. c) din lege, pe lângă condițiile/documentele prevăzute la art. 11, trebuie să îndeplinească și criteriile de competență și experiență profesională stabilite prin procedurile specifice fiecărei comisii aplicative

Art 39. - (1) Controlul și supravegherea exercitării profesiei de psiholog se realizează de către membrii Comitetului director în conformitate cu procedurile stabilite prin hotărâre a Consiliului Colegiului Psihologilor din România.

(2) Comitetul fiecărei filiale teritoriale controlează activitatea profesională a membrilor Colegiului din zona de responsabilitate, în limitele mandatului dat de Comitetul Director.

Art 40. - Pregătirea persoanelor cu atribuții de control se face prin susținerea unor instructaje periodice desfășurate la sediul Comitetului director sub coordonarea persoanelor desemnate prin dispoziție scrisă a Președintelui acestuia.

Art 41. - Controlul pe bază de mandat al Comitetului director acordat Comitetului filialei se efectuează în următoarele cazuri:

- a) sesizări ale psihologilor din teritoriu;
- b) reclamații ale beneficiarilor serviciilor psihologice.

Art 42. - Reclamația primită la Comitetul director este analizată și soluționată potrivit reglementărilor Codului de procedură disciplinară aprobat de Convenția națională.

Art 43. - Furnizarea serviciilor psihologice se realizează prin: cabinete psihologice individuale, cabinet psihologice asociate, societăți civile profesionale sau își pot desfășura activitatea în temeiul unor contracte de muncă, potrivit legii.

Art 44. - Angajatorii au obligația de a sprijini procesul de formare profesională continuă a psihologilor.

Art 45. - Comitetul director, prin comisiile sale, avizează profesional formele de pregătire continuă a psihologilor.

Art 46. - În scopul asigurării secretului profesional, actele, lucrările și înregistrările cu caracter profesional aflate asupra psihologului ori la locul unde acesta își exercită profesia sunt inviolabile, potrivit legii.

Art 47. - (1) Probele psihologice aplicate, rezultatele acestora, însemnările și înregistrările se păstrează în condiții de siguranță o perioadă de cel puțin 10 ani de la încheierea relațiilor profesionale dacă prin alte prevederi legale nu este prevăzut un termen mai mare.

(2) La expirarea termenului prevăzut la alin. (1), probele psihologice aplicate, rezultatele acestora, însemnările și înregistrările se distruge în totalitate potrivit prevederilor legale.

Art 48. - Responsabilitatea pentru păstrarea probelor psihologice aplicate, a rezultatelor acestora, a însemnărilor și înregistrărilor revine psihologilor și, după caz, angajatorilor.

Art 49. - (1) Psihologul se poate asigura pentru răspunderea profesională, în condițiile legii.

(2) Prin „răspundere profesională” se înțelege acoperirea daunelor efective suferite de client și rezultate din exercitarea profesiei cu nerespectarea prevederilor legii, ale prezentelor norme și ale Codului deontologic.

CAPITOLUL III **Dispoziții finale**

Art 50. - La propunerea Comitetului director, Ministerul Educației și Cercetării poate emite ordine în sprijinul reglementării unor aspecte ale desfășurării activității de psiholog cu drept de liberă practică.

Art 51. - (1) Președintele Comitetului director este abilitat să emită dispoziții, iar Comitetul director are dreptul de a adopta hotărâri, obligatorii, pentru aplicarea unitară și detalierea dispozițiilor legii, a prezentelor norme metodologice, precum și a altor acte normative ulterioare emise potrivit art. 50.

(2) Dispozițiile și hotărârile cu caracter normativ vor fi publicate în Monitorul Oficial al României, Partea I, potrivit legii.

Art. 52. - (1) Cursurile complementare de specializare în domeniul psihologiei, altele decât cele universitare, se organizează numai sub egida și cu avizul Comitetului director al Colegiului Psihologilor.

(2) Valoarea creditelor privind formarea profesională continuă se stabilește, la propunerea comisiilor aplicative, prin dispoziție scrisă a Președintelui Comitetului director.

Art. 53. - Spațiile necesare desfășurării activităților prevăzute la art. 5 din lege precum și dotările aferente sunt stabilite, pentru fiecare formă de exercitare a profesiei de psiholog prin hotărâri ale Comitetului director al Colegiului Psihologilor din România.

Art. 54. - Cotizația anuală și nivelul taxelor necesare acoperirii costurilor de atestare și a altor servicii prestate se aprobă prin hotărâre a Consiliului Colegiului Psihologilor din România.

Art. 55. - Spațiile necesare desfășurării activităților Colegiului Psihologilor din România, a forurilor de conducere și a filialelor de conducere ale acestuia se asigură, potrivit legii, de Regia Autonomă a Administrației Patrimoniului Protocolului de Stat.

Art. 56. - (1) Registrul unic al psihologilor cu drept de liberă practică este organizat în două părți:
a) partea I – evidența psihologilor;
b) partea a II-a – evidența formelor de exercitare a profesiei de psiholog.
(2) Responsabilitatea gestionării și actualizării registrului revine secretariatului Comitetului director.

Art. 57. - Documentele care atestă dreptul de liberă practică, Registrul unic al psihologilor din România și timbrul sec se realizează, în condițiile legii, de către Regia Autonomă Monetăria Statului.

Teste psihologice

Testele psihologice se supun dreptului de copyright. În conformitate cu standardele și legile internaționale, precum și cu legile speciale emise de statul român cu privire la protecția drepturilor de autor, utilizarea în orice scop, publicarea sau comercializarea neautorizată a acestor teste se consideră a fi furt calificat și se sancționează penal.

Vă indicăm dreptul de comercializare în România a unor instrumente de evaluare psihologică care pot fi achiziționate sub licență.

D&D Consultants, București

www.ddconsultants.ro

În prezent avem:

California Personality Inventory™ 462
California Personality Inventory™ 434
California Personality Inventory™ 260
Leadership Descriptor™ (calculat în baza CPI 260)

În curând vor fi disponibile:

NPQ™ (Nonverbal Personality Questionnaire)
FFNPQ™ (Five-Factor Nonverbal Personality Questionnaire)
STAI™ (State-Trait Anxiety Inventory)
STAIC™ (State-Trait Anxiety Inventory for Children)
STAXI-2™ (State-Trait Anger Expression Inventory)
F-JAS™ (Fleishman Job Analysis Survey)
JVIS™ (Jackson Vocational Interest Survey)
SWS™ (Survey of Work Styles)
SAS™ (Social Axioms Survey)
MLQ™ (Multifacet Leadership Questionnaire)
FPI-R™ (Freiburg Personality Inventory, Revised)
ASSET™ (A Short Stress Evaluation Tool)